

MANIFESTACIJE U Muzeju grada Zagreba održane tradicionalne »Žive slike«

Zabava bez greške

Jelena MANDIĆ-MUŠCET

Po uzoru na nekadašnje »žive slike«, kućne zabave u otmjenim zagrebačkim obiteljima u vrijeme Fašnika, u Muzeju grada Zagreba održana je u subotu i nedjelju popularna manifestacija u kojoj kostimirani djelatnici Muzeja već devetu godinu oživljavaju povijest grada na suvremen i zabavan način.

Inspirirani »živim slikama« iz 19. stoljeća, u organizaciji kojih su prednjačili palača baruna Vranczanija (današnja Moderna galerija) i slikar Nikola Mašić, kustosi MGZ-a razradili su bogati scenarij koji svake godine znalački nadopunjavaju novim likovima i zanimljivim gradskim pričama.

Svakodnevne zgode

Projekt je osmišljen prema izvornoj zamisli arhitekta Željka Kovačića (koji je ove godine kao ravnatelj groblja građanima uzimao mjeru za lijes). Uloge su podijeljene među kolegama i prijateljima, a kostimi posuđeni iz filmskih, kazališnih i televizijskih kuća.

Namjera projekta je »oživjeti« određene povijesne ličnosti koje vode posjetitelje kroz stalni postav i uvjerljivo svjedoče o različitim razdobljima gradske povijesti, prepričavajući zgode iz svakodnevnog života. Muzej grada Zagreba priprema »Žive slike« profesionalno i ležerno, dajući svake godine publici dovoljno »štifa« da

Muzej priprema »Žive slike« profesionalno i ležerno, dajući svake godine publici dovoljno »štifa« da ostane vjerna priredbi i dogodne

»Oživljeni« likovi iz zagrebačke povijesti

ostane vjerna priredbi i dogodne.

Uz već poznate kreacije kralja Bele IV. i kraljice Marije, bana Josipa Jelačića i Ljudevita Gaja, među novim likovima se pojavio nekadašnji ravnatelj MGZ-a dr. Gjuro Szabo (Sreten Mokrović) koji je evocirao prijateljstva s mnogim uglednim Zagrepčanima.

Povijesni tračevi

Asta Laszowsky (Željka Kolveshi), supruga Emilija pl. Laszowskog, približila je publici Družbu »Braća hrvatskog Zmaja« i društveni život Zagreba u vrijeme otvorenja gradskog muzeja, prije sto godina. Žuži Jelinek pričala je o svojim modnim revijama i knjigama, i ujedno najavljivala izložbu »Modni salon Žuži Jelinek« koja se otvara u MGZ-u krajem svibnja.

Ulogu slavne Milke Trnine (u kojoj je godinama briljirala Ivanka Boljkovac) preuzela je opera pjevačica Martina Tomčić, prisjećajući se svojih međunarodnih uspjeha. U Muzeju ste tijekom vikenda mogli sresti Sidoniju Rubido i slušati detalje o njevoj ulozi u operi »Ljubav i zloba«. Kakvi su problemi nekad mučili vlasnike kazališta, moglo se saznati od grofa Amadea, a prava osoba za razmjenu tračeva iz života stanovnika Grada bila je Ana Marija Rauch, kći podbana Ivana Raucha. Tko želi znati više laticinskih detalja, neka dođe dogodne, čeka ga zabava bez greške.

OBLJETNICE: Pedeset godina časopisa »15 dana«

Živost na mrtvoj časopisnoj sceni

»15 dana« je rijedak časopis koji elitnu umjetnost uspijeva predstaviti u privlačnom grafičkom paketu i povezati znanje i medije

Ilustrirani časopis za umjetnost i kulturu »15 dana«, koji kontinuirano izlazi od 1957. godine, svakako zaslužuje pljesak uz svoju pedesetu obljetnicu. To je jedan od rijetkih naših časopisa koji elitnu umjetnost uspijeva predstaviti u privlačnom grafičkom paketu i povezati tako znanje i medije. Opsegom tanak, sadržajem ozbiljan, a izgledom primamljiv (»šaren« i raznovrstan gotovo poput slikovnice), časopis »15 dana« (koji uređuju Tomislav Brek i Bruno Kragić) izdvaja se iz naše časopisne scene koja je kvantitativno i kvalitativno bogata, no grafički poprilično monotona.

Ovaj časopis pronašao je sjajan recept - čitljivim tekstovima i atraktivnim ilustracijama povezao je stilove časopisa i magazina i učinio je »visoku« kul-

Približio »visoku« kulturu širim slojevima: Časopis »15 dana«

turu primamljivom i širim slojevima.

Zasluga je časopisa prvenstveno u tome što održava »teoriju književnosti« u vremenu amorfnoga diletantizma. Tu su i sjajni likovni prilozi (o Zlatanu Vrkljanu, o fenomenu bijelog u umjetnosti itd.), kazališni (npr. o povijesti Beckettova »Godota«), filmski prilozi (valja, u posljednjim brojevima, izdvojiti sjajni temat o Anti Peterliću i temat o Go-

dardu) te književni tekstovi.

Časopis je našao odličnu grafičku formulu: veliki format daje mu na važnosti, a mali opseg stranica (pedesetak) obećaje čitateljima da se neće »uspavati« uz stručne tekstove koji žive između povijesti i suvremenosti. Posljednji broj je bibliografski pregled autora i tekstova od rođenja časopisa do danas.

Ovaj tromjesečni časopis (koji danas izlazi u okviru Centra za kulturu i obrazovanje »Zagreb«) s pravom slavi svoju pedesetu obljetnicu u okviru niza uglednih autora koji su sudjelovali u njemu, poput Radovana Ivančevića, Branimira Donata, Vladimira Bitija, Vladimira Anića, Frane Čalea. Časopis »15 dana« pokazuje da časopis nije arhiva tekstova, nego da je on živo rasadište kulture. [Lada Žigo]

BALET Projekt Pret-a-porter u SNG Maribor

Burne ovacije

Laureati Prešernove nagrade, skladatelj Milko Lazar, koreograf Edward Clug i pijanist Bojan Korišek predstavili su se izvrsnim baletnim projektom

Ratko ČANGALOVIĆ

Tri laureata Prešernove nagrade; skladatelj Milko Lazar, koreograf Edward Clug i pijanist Bojan Korišek predstavili su se krajem tjedna u Slovenskom nacionalnom kazalištu iz Maribora autorskim baletnim projektom, koji u mnogome predstavlja umjetničku posebnost o kojoj će se još čuti i koja predstavlja psihološke kategorije čulnosti i osjećajnosti svakodnevice.

Naziv projekta »Prêt-a-porter«, na engleskom ready-to-wear ili najjednostavnije »konfekcija«, izražava spomenutu čulnost kroz kretanje, radost, bol ili dosadu svakog dana, ali bez pogleda unatrag.

Početak jednosatne baletne predstave na polumračnoj pozornici, na kojoj su tek u dnu dva glasovira najnužnije osvijetljena, označavaju Milko Lazar i Bojan Gorišek koji gotovo 15 minuta ponavljaju pet tonova. Uz takvu glazbu, iz mraka izranjaju muške pa ženske noge koje se ritmički pomiču, najprije pete pa zatim prsti. Autori su tim pokretima dali imena poput »spreman ostati«, »okrenuti se«, »zaustaviti se«, »leći«, »razmišljati« itd. De-

vet plesačica i plesača ponavljaju pokrete pojedinačno ili u paru, glazba se širi u akorde, osvijetljena pozornica stvara novi dojam zatim se okreće pokretni podij, potvrđuje osnovnu kreativnu ideju životnog ponavljanja, konfekciju života ili svakodnevnih događanja.

Koreografija Edwarda Cluga izvanredno se uklopila u glazbenu formu, premda je zadržala potpunu autonomnost od glazbenih tema. U strukturi glazbe je osam varijacija na četiri teme i zrcalna ponavljanja, koja daju dražesnu i zanimljivu novost pokretima u plesu. Scenograf Mar-

ko Japelj izvršno je shvatio namjeru autora i prilagodio je veliku pozornicu toj ideji, kao i kostimograf Leo Kulaš. Čini se da je najzahtjevniji zadatak imao oblikovatelj svjetla Andrej Hajdinjak koji je sjajno razvijao svjetlosnu radnju, od mraka do blistavog osvijetljenja.

Plesači Tijuana Križman, Evgenija Koškina, Branka Popovici, Ines Petek, Catarina Meneses, Matjaž Marin, Tiberiu Marta, Gaj Žmavc i Demetrius King fascinantno su izdržali pakleni tempo jednosatnog plesa i zajedno s autorima su dobili burne ovacije prepunog gledališta.

Plesači su fascinantno izdržali pakleni tempo u koreografiji Edwarda Cluga